

ผลของโปรแกรมป้องกันการสูบบุหรี่และการหลีกเลี่ยงการสัมผัศกันบุหรี่เมื่อสองในนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย

EFFECTS OF A SMOKING PREVENTION AND SECONDHAND SMOKING AVOIDANCE PROGRAM FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS.

คุณิกร ศิวะสน 5536113 PHCN/M

พข.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ทัศนี รัวิรากุล, ปร.ด. (การพยาบาล), ศรัณญา เบญจกุล, ปร.ด. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมป้องกันการสูบบุหรี่และการหลีกเลี่ยงการสัมผัศกันบุหรี่เมื่อสองในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยประยุกต์แนวคิดแบบแผนความเชื่อต้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย อายุ 10-12 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 35 คน ระยะเวลาในการศึกษา 6 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เครื่องมือประกอบด้วยแบบวัดการรับรู้โอกาสเสี่ยงการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ประ予以ชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถตัดสินใจ และพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ และการหลีกเลี่ยงการสัมผัศกันบุหรี่เมื่อสอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ไคสแควร์ (χ^2) Independent t-test และ Repeated measure ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $< .05$) หลังการทดลองและระหว่างติดตามผลกลุ่มทดลองมีการรับรู้ประ予以ชน์และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ และการหลีกเลี่ยงการสัมผัศกันบุหรี่เมื่อสองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $< .05$) และในระหว่างติดตามผล กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความรุนแรงของโรคสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value $< .05$) สำหรับการรับรู้ความสามารถตัดสินใจและพฤติกรรมพบว่าก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน (p -value $> .05$) ผลการวิจัยครั้งนี้ สนับสนุนว่า โปรแกรมสามารถส่งเสริมการรับรู้การป้องกันการสูบบุหรี่ และการหลีกเลี่ยงการสัมผัศกันบุหรี่เมื่อสองในนักเรียน เป็นประ予以ชน์ต่อการพัฒนาอนามัยโรงเรียนเพื่อลดและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง และการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: การป้องกันการสูบบุหรี่ / การหลีกเลี่ยงการสัมผัศกันบุหรี่เมื่อสอง / แบบแผนความเชื่อต้านสุขภาพ / นักเรียนประถมศึกษา

EFFECTS OF A SMOKING PREVENTION AND SECONDHAND SMOKING AVOIDANCE PROGRAM FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS**SULEEGORN SIVASAN 5536113 PHCN/M****M.N.S. (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: TASSANEE RAWIWORRAKUL, Ph.D., (Nursing), SARUNYA BENJAKUL, Ph.D., (Medical and Health Social Sciences)****ABSTRACT**

The purpose of this quasi-experimental study was to examine the effects of a smoking prevention and secondhand smoking avoidance program for primary school students. The sample comprised seventy male and female students, aged 10-12 years old, who were divided into the experimental group and the comparison group. The concept of the Health Belief Model was employed to develop the 6-week program of this study. A set of self-administered questionnaires was collected at the pretest, posttest, and follow-up period. Data analysis was performed to examine frequency, percentage, mean, standard deviation, chi-square (χ^2), independent t-test, and repeated measure ANOVA.

The results reveal that, at posttest, the average score of perceived susceptibility of the experimental group was higher than that of the comparison group (p -value $<.05$). The average scores of perceived benefits and perceived barriers of experimental group, at posttest and follow-up period, were higher than those of the comparison group (p -value $<.05$). At the follow-up period, the experimental group had a significantly higher score of perceived severity than it was at pretest (p -value $<.05$). The mean scores of self-efficacy and behaviors at post-test and follow-up were not significantly different (p -value $>.05$). The results from this study support students' perception on smoking prevention and secondhand smoking avoidance. This program could benefit the development of a school health program on behavior related risk reduction, which could be included into a curriculum.

KEY WORD: SMOKING PREVENTION / SECONDHAND SMOKING AVOIDANCE / HEALTH BELIEF MODEL / PRIMARY SCHOOL STUDENT